

Urszula Perlikowska, Hanna Młynarczyk

Czarna Wielka, gm. Grodzisk, woj.
białostockie. Stanowisko 1 "Mogiłki"

Informator Archeologiczny : badania 9, 167-168

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

hab. Lech Leciejewicz. Finansował IHKM PAN.
Pierwszy sezon badań. Osada wczesnośrednio-
wieczna /VI-VII w./.

Osada położona jest u podnóża północno-zachodniej zboczy góry Słęży, w sąsiedztwie strumienia, na wysokości 200 m n.p.m. Odkryta została podczas eksploatacji piasku w 1925 r. Znalaziono tam resztki pracowni obróbki kamieni żarnowych datowanej na IX-X w. Powyższe względy, jak również szersza problematyka osadniczo-gospodarcza masywu i okolic Słęży zdecydowała o podjęciu badań. Niestety, stanowisko jest już silnie zniszczone.

W bieżącym sezonie rozkopano obszar o powierzchni 620 m² odsłaniając pięć obiektów nieruchomych, z których cztery to zapewne pozostałości domostw. W rzucie poziomym są to owalne jamy o wymiarach od 1,7 x 2,5 m do 2 x 3 m, zagłębione w całość nieckowato do 0,2 m. Wypełniała je próchnica z dużą domieszką spalenizny, wśród której dość licznie występowały kamienie ze śladami przepalenia.

Ceramika jam reprezentuje naczynia całkowicie ręcznie lepiące w typie praskim oraz formy o lekko esowatym profilu noszące ślady nilego obtaczania, zdobione wielokrotną linią falistą. Prócz ceramiki znaleziono kilka przęślików glinianych, fragment misy żelaznej oraz kilka przedmiotów metalowych o nieokreślonej funkcji.

Badania będą kontynuowane.

CZARNA WIELKA, gm. Grodzisk
woj. białostockie
Stanowisko 1 "Mogiłki"

Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska P.P. PKZ
Oddział w Warszawie

Badania prowadziła mgr Urszula Perlikowska
oraz mgr Hanna Młynarczyk. Finansował WKZ
w Białymstoku. Po kilkuletniej przerwie /lata
1969, 1970/ trzeci sezon badań. Cmentarzysko
szkieletowe z grobami w obudowach kamiennych
z okresu wczesnośredniowiecznego.

Wykopy zostały zlokalizowane w centralnej części cmentarzyska,
a w odniesieniu do magistrali geodezyjnej w części zachodnio-północnej.

Badaniami wykopaliskowymi objęto część stanowiska, na której
w wytyczonych wykopach obudowy kamienne zachowały się fragmenta-

rycznie, ponieważ przecinała je współczesna droga, z której prawdopodobnie kamienie zostały wywiezione przez miejscową ludność.

Przebadano 2 ary, wyeksplorowano 13 pochówków, które nie posiadały zachowanej obudowy kamiennej. Zmarłych układano głowami na zachód, tylko jeden osobnik został pochowany głową na wschód.

Materiały i dokumentacja z badań znajdują się w PAK PKZ.

Badania będą kontynuowane.

CZEKANOW, gm. Jabłonna Lacka
woj. siedleckie
Stanowisko I - "Tureckie Mogiły"

Państwowe Muzeum
Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadziła mgr Barbara Zawadzka-Antosk. Finansowało PMA w Warszawie. Siódmy sezon badań. Cmentarzysko szkieletowe z XII-XIII wieku, resztki osadnictwa z VIII w. oraz kultury trzcinieckiej i lużyckiej.

Przebadano 383 m², wyeksplorowano 7 grobów i 12 jam oraz uchwycono granice cmentarzyska na wyznaczonych odcinkach w partiach północnej, zachodniej i południowo-wschodniej obiektu.

Spośród 7 grobów - 1 był grobem kobiecym, pozostałe dziecięcymi. Grób kobiety/nr 95/ wystąpił w głębokiej jamie grobowej. Przy znakomicie zachowanym szkielecie znaleziono: zausznicę malinową, guziczek, bransoletkę i pierścionek z brązu, 58 paciorków z niebieskiego szkła i 5 kabłączków skroniowych z cyny. W 4 grobach dziecięcych nie stwierdzono wyposażenia, natomiast w grobie nr 98 wystąpiły skorupki jajka, a w grobie 100 - naszyjnik z cyny i 32 paciorki szklane. Z przedmiotów znalezionych luźno na szczególną uwagę zasługuje wykonana z żelaza głowa tura z trzpieniem, stanowiąca zwieńczenie jakiegoś przedmiotu. Ten unikatowy zabytek jest najcenniejszą zdobyczą tegorocznego sezonu wykopaliskowego. Należy również wymienić z luźno znalezionych przedmiotów: sprzączkę z brązu z żelaznym kołcem, fragment ładnie zdobionej bransolety z brązu, pierścionek i kabłączek skroniowy z brązu.

Spośród 12 jam - 6 jest chronologicznie współczesnych cmentarzysku szkieletowemu, 1 można odnieść do VIII w., pozostałe to resztki osadnictwa kultury trzcinieckiej i lużyckiej. Jamy XII-XIII wieczne, analogicznie jak w latach ubiegłych, są dużych rozmiarów owalne lub okrągłe, z kamieniami lub bez, wypełnione ciemną ziemią, w której występują na ogół